

تعرفه‌های ترامپ و آینده دلار

با اعمال تعرفه‌های «دیوانه‌وار» از سوی دولت ترامپ بر سایر کشورها، بسیاری از تحلیل‌گران نگران پدیده‌ای به نام «عقلانی‌سازی ظاهری» هستند: نسبت دادن دلایل منطقی به سیاست‌هایی که هیچ پایه عقلانی ندارند. آن‌ها می‌گویند چنین تحلیل‌هایی توجه‌ها را از سوءاستفاده‌های آشکار منحرف می‌کند، ورود خانواده ترامپ به حوزه ارزهای دیجیتال (و سوءاستفاده آن‌ها از میم‌کوین‌ها) به‌وضوح این تفسیر را تقویت می‌کند. اما آیا فقط همین یک تفسیر ممکن است؟ یا شاید چیز دیگری در جریان باشد؟

بیا بید به یک توضیح جایگزین نگاه کنیم:

پروژه ایالات متحده برای ترویج تجارت آزاد جهانی، پیش از انتخابات ۲۰۱۶، یعنی زمانی که ترامپ و کلیتون هر دو با مشارکت ترانس‌پاسیفیک مخالفت کردند، کنار گذاشته شد. ترامپ سپس بر کالاهای چینی و برخی کشورهای دیگر تعرفه وضع کرد. بسیاری از این تعرفه‌ها در دوران بایدن حفظ یا تقویت شدند. قانون کاهش تورم بایدن با هدف بازصنعتی‌سازی بخش‌های سبز، نفت‌ها از تعرفه‌های ترامپ حمایت کرد، بلکه شامل یارانه هم شد. موج جدید تعرفه‌های ترامپ هم با هدف بازگرداندن تولید به آمریکا در جریان است؛ هرچند با شدت کربنی بیشتر. در نتیجه، تجارت آزاد دیگر در دستور کار هیچ‌کدام از دو حزب آمریکا نیست. دلیل این چرخش، به نقش جهانی دلار در ایجاد نابرابری ساختاری در تجارت برمی‌گردد. جان مینارد کینز در ۱۹۴۴ هشدار داد که همه کشورهای ترجیح می‌دهند صادرکننده باشند تا واردکننده. صادرکنندگان امروزی در اروپا، آسیا و خلیج فارس، دلارهایی به‌دست می‌آورند که نمی‌توانند آن‌ها را در اقتصاد داخلی خود خرج کنند، چون باعث افزایش قیمت‌ها و کاهش رقابت‌پذیری می‌شود. این دلارها برای بانک‌های داخلی بدهی محسوب می‌شود و ساده‌ترین راه برای تبدیل آن‌ها به دارایی، خرید بدهی دولت آمریکاست. در عمل، این پول دوباره به آمریکا بازمی‌گردد تا وارداتش ادامه پیدا کند.

در دهه اخیر، آمریکا هر چه خواسته وارد کرده، با صدور اوراق خزانه‌داری با نرخ سود پایین که هیچ‌گاه بازپرداخت نمی‌شوند، چون این اوراق، ابزار ذخیره مورد علاقه صادرکنندگان‌اند. نتیجه؟ ایالات متحده با محدودیت حساب جاری روبه‌رو نیست. اما چرا باید این وضعیت را تغییر دهد؟

متخصصانی چون متیو کلاین و مایکل پتیس می‌گویند این بی‌ملاحظگی هزینه‌هایی دارد. کشورهای بی‌ملاحظه‌کننده خالص‌اند، مازادهایی انباشته می‌کنند، اما به قیمت کاهش سرمایه‌گذاری و دستمزد داخلی. در مقابل، آمریکا کالاهای ارزان وارد می‌کند، اما صنعت داخلی‌اش تحلیل می‌رود. در سال ۱۹۷۵، کارفرمایان بزرگ آمریکا شرکت‌های صنعتی بودند؛ در سال ۲۰۲۵، فروشگاه‌های خرده‌فروشی بزرگ‌ترین کارفرماها هستند که واردات را در داخل عرضه می‌کنند.

در نتیجه، هر دو حزب آمریکا به این نتیجه رسیده‌اند که امتیاز دلار باری سنگین است. آن‌ها می‌خواهند با رشد تولید داخلی، اقتصاد آمریکا را متعادل کنند. این هدف اما مستلزم کاهش وابستگی سایر کشورها به دلار است. پس چرا صریح نمی‌گویند؟ چون برای رأی‌دهندگان، گفتن اینکه کشورهای دیگر آمریکا را فریب داده‌اند، ساده‌تر و جذاب‌تر از توضیح جزئیات سیاست تجاری است.

علاوه بر این، حتی اگر دولت ترامپ برنامه منجمعی برای بازتنظیم نظم جهانی نداشته باشد، این بازتنظیم در حال وقوع است. موتور صادرات آلمان از پیش از همه‌گیری در حال ازکارافتادن بود. کاهش محدودیت‌های مالی و پذیرش سرمایه‌گذاری، نشانه‌ای از چرخش به سمت مصرف داخلی است. هزینه‌های دفاعی بیشتر در اروپا - تحت فشار ترامپ - به این روند سرعت داده. منطقه یورو با مصرف بیشتر، ممکن است جایگزینی برای دلار در سطح جهانی شود.

در چسب نیز این درک پدید آمده که صادرات بی‌پایان محصولات سبز مانند خودروهای برقی یا پتل‌های خورشیدی محدودیت‌هایی دارد. پکن در حال تنوع‌بخشی به بازارها و تقویت مصرف داخلی است. سایر کشورهای آسیایی نیز برای حفظ بازار آمریکا، در حال وفق یافتن با شرایط جدیدند.

در نهایت، چنین جهانی به دلارهای کمتری نیاز خواهد داشت. پایان دادن به سیستم فعلی، بی‌تردید ناآرامی‌هایی به همراه خواهد داشت و شاید بازصنعتی‌سازی آمریکا رویایی به نظر برسد، اما هر دو حزب بر آن اتفاق نظر دارند. این روند، پیش از ترامپ آغاز شده و ممکن است از او نیز فراتر رود.

محمدحسین لطف‌الهی

خبرنگار گروه بین‌الملل

چهار ماه پس از سقوط حکومت بشار اسد در سوریه، نگرانی‌ها از سرکوب اقلیت‌ها در این کشور رو به افزایش است. اقلیت‌ها امید به آینده ندارند و برخی گروه‌های شبه‌نظامی وابسته به این اقلیت‌ها حاضر نیستند سلاح‌های خود را تحویل داده یا به ارتش جدید این کشور بپیوندند. احمد الشرع، رئیس‌جمهور موقت سوریه روز ۲۹ مارس کابینه خود را معرفی کرد. در کابینه جدید همانند سابق چهره‌های وفادار به او در دوره جنگ داخلی سوریه مهم‌ترین مشاغل را در اختیار گرفته‌اند اما برخلاف گذشته وزاری از اقلیت‌ها شامل علوی‌ها، مسیحی‌ها، دروزی‌ها، کردها و زنان در کابینه حضور دارند. در نخستین کابینه الشرع که دسامبر ۲۰۲۴ و با فاصله پس از ساقط کردن حکومت اسد تشکیل شد، تمام وزرا مردان اهل سنت یا جهادی‌های سابق بودند. هر چند الشرع و حامیان‌اش اصرار دارند که این کابینه با این مشخصات نماد فاصله گرفتن از گذشته است. اما بسیاری از ناظران و تحلیلگران به این تحولات بدبین هستند. تحولات اخیر در سوریه از جمله برخورد نظامی شدید با اقلیت‌ها و نظرسنجی‌هایی که از بی‌اعتمادی شدید اقلیت‌ها به حکومت جدید حکایت دارند، تا حد زیادی این بدبینی را توجیه می‌کند.

▼ «پاکسازی قومی» در ماه مارس

براساس تحقیقات شبکه حقوق بشر سوریه، نیروهای دولتی سوریه و شبه‌نظامیان وابسته به تحریرالاشام اوایل ماه مارس در ۲۵ منطقه در لاذقیه، طرطوس، حماه و حمص عملیات‌هایی را علیه اقلیت‌ها و به‌ویژه اقلیت علوی ترتیب داده‌اند. طی این عملیات‌ها دست کم ۸۰۰ نفر کشته و هزاران نفر مجروح شدند. گروه‌های حقوق بشری دیگر آمارهای به مراتب بیشتری را در این خصوص اعلام می‌کنند. سی‌ان‌ان در گزارشی تحقیقی این اعداد را تأیید کرده و نوشته است: «گفت‌وگوهای ما با هفت بازمانده، بررسی تصاویر ماهواره‌ای و صحت‌سنجی داده‌های زمین‌نشان می‌دهد حمله نیروهای حکومتی به روستاییان که اغلب غیر مسلح بودند، به اتفاقاتی نظیر اعدام، غارت اموال و دفن کشته‌شدگان در گورهای دسته‌جمعی منجر شده است.» این شبکه خبری اعلام کرده که تنها در یک روستا قادر به تأیید قطعی کشته‌شدن ۸۴ نفر از علویان است، در حالی که روستاییان تعداد کشته‌شدگان را بیش از ۲۰۰ نفر اعلام می‌کنند و احتمالاً تعداد کشته‌شدگان حملات نیروهای دولتی به اقلیت‌ها در ماه مارس بیش از ۴۰۰ نفر باشد.

یک ویدئوی منتشرشده در فیسبوک که پس از مدت کوتاهی حذف شد اما همچنان از طریق آرشیو اینترنت قابل دسترسی است، یکی از مأموران دولتی را نشان می‌دهد که یونینفورم رسمی به تن دارد و خطاب به مردم روستا فریاد می‌زند: «بالاخره به سراغ شما آمدیم. مرگ به سراغ شما آمده است.» در پس‌زمینه این ویدئو که توسط خود نیروهای حکومتی ضبط و منتشر شده بود، جسد تعدادی از اقلیت‌های سوری دیده می‌شود که کشته شده و به زمین افتاده‌اند.

شاهدی عینی به سی‌ان‌ان گفته است: «آن‌ها در ابتدا به خانه‌ها حمله کردند و تمام تلفن‌های همراه و ابزارهای الکترونیکی را با خود بردند. کمی بعد به خانه ما بازگشتند و خواستند که همه مردان از خانه خارج شوند. پدر من یک معلم بازنشسته ۷۵ ساله بود. آن‌ها به سر او شلیک کردند. برادرم را هم با شلیک به قتل رساندند. به گفته او، مأموران تحریرالاشام در حالی که این اقدامات را انجام می‌دادند به اهالی روستا فحاشی می‌کردند و آن‌ها را «سگ‌های علوی» می‌خواندند. تصاویر ماهواره‌ای بیانگر کثرت کشته‌شدگان

است و مأموران حکومتی برای راهی از پیکر کشته‌شدگان آن‌ها را در گورهای دسته‌جمعی به خاک می‌سپردند.

سازمان عفو بین‌الملل نوشته است: «شبه‌نظامیان وابسته به دولت در روزهای ۸ و ۹ مارس ۲۰۲۵ بیش از ۱۰۰ نفر را در شهر ساحلی بانیا س کشته‌اند. این سازمان ۲۲ مورد از این قتل‌ها را بررسی کرده و به این نتیجه رسیده است که این اقدامات عمدی، هدفمند علیه اقلیت علوی و غیرقانونی بوده‌اند. مردان مسلح از مردم می‌پرسیدند آیا علوی هستند و سپس آن‌ها را تهدید یا کشته‌اند و در برخی موارد به نظر می‌رسید که آن‌ها را به خاطر تخلفات دولت پیشین سرزنش می‌کنند. مقامات، خانواده‌های قربانیان را مجبور کرده‌اند که عزیزان خود را بدون انجام مراسم مذهبی یا عمومی در گورهای دسته‌جمعی دفن کنند.»

اگنس کالامار، دبیرکل سازمان عفو بین‌الملل در این باره گفت: «اعمال این موج وحشتناک از کشتارهای جمعی بی‌رحمانه باید پاسخگو شوند. شواهد ما نشان می‌دهد که شبه‌نظامیان وابسته به دولت به عمد غیرنظامیان اقلیت علوی را در حملات تلافی‌جویانه وحشیانه هدف قرار داده‌اند و افراد را از نزدیک و به‌صورت خونسردانه به قتل رسانده‌اند. به مدت دو روز، مقامات برای توقف این کشتارها مداخله نکردند. بار دیگر، غیرنظامیان سوری خود را در موقعیتی یافته‌اند که سنگین‌ترین بهار برای اتسویه حساب طرف‌های درگیر در مناقشهی پرآزادند.»

عفو بین‌الملل در یکی دیگر از روایت‌ها درباره کشتار اقلیت‌ها در سوریه نوشته است: در حدود ساعت ۱۱ صبح روز ۸ مارس، احمد، تماسی از یکی از خویشاوندانش دریافت کرد که به او اطلاع داد مردان مسلح به خانه‌اش هجوم برده و پدرش را که در اواخر دهه ۶۰ زندگی‌اش بود، به ضرب گلوله کشته‌اند. او گفت: «ما درم به‌من گفت که صبح‌زود چهار مرد مسلح وارد خانه ما شدند. اولین سوال‌شان این بود که آیا [اعضای خانواده‌ام] علوی هستند یا نه.» این مردان شروع به کتک زدن برادر احمد کردند و پدرش سعی کرد جلوی آن‌ها را بگیرد. [به پدرم] دستور دادند که رویش را برگرداند... وقتی این کار را کرد، یکی از مردان مسلح از پشت به او شلیک کرد و گلوله از سینه‌اش خارج شد... ۲۰ دقیقه بعد، آن‌ها برگشتند و جسد را با خود بردند.»

در گذشته نیز، زمانی که هنوز هیئت تحریرالاشام تشکیل نشده بود و بسیاری از سربازان آن زیر نظر احمد الشرع (با نام مستعار ابومحمد الجولانی) در جبهه النصره عضو بودند، مستنداتی در خصوص کشتار اقلیت‌ها و به‌ویژه علویان توسط سربازان جبهه النصره ثبت شد. در سال ۲۰۱۳، گزارش‌ها حاکی از آن بود که افراد مسلح جبهه النصره دست کم ۱۶ نفر از علویان را در روستایی در شرق شهر حمص اعدام کردند که شامل هفت زن و چهار کودک بودند. الشرع، که در آن زمان با نام مستعار ابومحمد الجولانی فعالیت می‌کرد، خواستار حملات همه‌جانبه به جوامع علوی شد. او گفت: «چاره‌ای جز تشدید نبرد و هدف قرار دادن شهرها و روستاهای علوی در لاذقیه نیست.» جبهه النصره همچنین در قتل مسیحیان در روستای جسر الشغور دست داشت و یک زوج مسیحی را به اتهام

نقض حقوق اقلیت‌ها چگونه می‌تواند

جاسوسی برای اسد اعدام کرد. انبوهی از جوامع مسیحی در آن زمان از ترس جبهه النصره به ترکیه گریختند.

▼ اقلیت‌ها آینده را چگونه می‌بینند؟

با توجه به شرایط سوریه، امکان محدودی برای بررسی میدانی وضعیت در این کشور وجود دارد. با این حال، نظرسنجی جدیدی که به سفار اش اکونومیست در سوریه انجام گرفته، تصویر واضحی از نگرانی اقلیت‌ها و تبعیض‌ها علیه آنان در این کشور منعکس کرده است. اکونومیست نوشته است: شاید جای تعجب نباشد که در کشوری که از دهه‌ها استبداد بیرون آمده، نظرسنجی نشان‌دهنده شکاف عمیقی بین اکثریت سنی و اقلیت‌های سوریه، به‌ویژه علویان، باشد. تنها ۶ درصد از سنی‌ها به آینده بدبین هستند، در حالی که این رقم برای علویان ۴۰ درصد است. همچنین جوامع کرد، دروزی و مسیحی نسبت به اعراب سنی احساس فقر، آزادی کمتر و امنیت پایین‌تری دارند. یکی از تفاوت‌های برجسته میان اقلیت‌ها و اکثریت اهل سنت بر سر نظام حقوقی و سیاسی است که نشان‌دهنده مهمی از جهت‌گیری آینده کشور است. بیش از ۹۰ درصد سنی‌ها از احیای کامل یا نسبی قوانین اسلامی حمایت می‌کنند که آخرین بار بیش از یک قرن پیش در سوریه اجرا می‌شد. تنها ۷ درصد خواستار نظام حقوقی کاملاً سکولار هستند. در میان کردها، علویان، دروزی‌ها و مسیحیان نتایج برعکس است. حدود ۸۶ درصد دروزی‌ها و مسیحیان و ۷۳ درصد کردها نظام حقوقی سکولار می‌خواهند. حمایت از قوانین کامل اسلامی در میان زنان نیز کمتر است؛ ۲۹ درصد زنان موافق‌اند، در حالی که این رقم برای مردان ۴۰ درصد است. بیش از سه‌چهارم پاسخ‌دهندگان از حقوق برابر برای زنان حمایت می‌کنند. با وجود تفاوت‌های منطقه‌ای در مسائل سیاست خارجی، به‌ویژه درباره متحدان آینده، سوری‌ها درباره نحوه برخورد با اسرائیل عمدتاً هم‌نظرند. از زمان سقوط اسد، اسرائیل صدها کیلومتر مربع از خاک سوریه را، فراتر از زمین‌هایی که پیش‌تر در بلندی‌های جولان اشغال کرده بود، تصرف کرده و زرادخانه نظامی سوریه را نابود کرده است.

▼ آتش زیر خاکستر

یکی از مهم‌ترین چالش‌های حاکمیت سوریه، گروه‌های شبه‌نظامی هستند که به دلایل مختلف از جمله نگرانی جدی از نقض حقوق اقلیت‌ها حاضر به کنار گذاشتن سلاح و پیوستن به ارتش جدید نیستند. دروزی‌ها یک گروه اقلیت مذهبی هستند. این گروه مذهبی در قرن ۱۱ میلادی ایجاد شده و آلمان‌هایی از مسیحیت، هندوئیسم و تعدادی دیگر از مکاتب فلسفی را در خود دارد. در حال حاضر جمعیت آنها در سوریه حدود ۷۰۰ هزار نفر است که عمدتاً در شهرهای سویدا، صلخد، شهباء، قریا در جبل العرب، جرمانا در نزدیکی دمشق و مجدل شمس در مناطق اشغالی سوریه در بلندی‌های جولان زندگی می‌کنند.

آن‌ها بارها مورد حمله داعش قرار گرفته بودند و از آن زمان